

Het oeroude geslacht Hunink

500 jaar geschiedenis

in Deventer, Amsterdam en Lichtenvoorde

Het oeroude geslacht Hunink

500 jaar geschiedenis

in Deventer, Amsterdam en Lichtenvoorde

Sander Hunink

Uitgeverij Hune

Colofon

Het oeroude geslacht Hunink

500 jaar geschiedenis in Deventer, Amsterdam en Lichtenvoorde

Auteur: Sander Hunink

Redactie: Tim Faasen en Sander Hunink

Druk: Pumbo.nl

Copyright © 2018 Uitgeverij Hune

Non-Fictie / Geschiedenis Algemeen

ISBN: 978-90-826343-1-0

NUR: 680

Foto op voorzijde: Foto Wilhelmus Arnoldus Hunink met Willemina Theodora Seetz, omstreeks 1920.

Achtergrond: Historische topografische kaart van de omgeving van Lichtenvoorde uit 1936 (CC-BY Kadaster, 1936).

Foto's en afbeeldingen zijn van de auteur, tenzij anders aangegeven.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	9
2	Het begin.....	11
3	Hunink: kuipersgeslacht in Deventer.....	15
3.1	De kuiperij.....	20
3.2	Het leven en werken rond de kuiperij	35
3.3	Bekende verwanten	40
3.3.1	Anton Hunink	40
3.3.2	H.J. Hunink Rijwielhandel	44
3.3.3	A.L. Hunink Ijsfabriek de Ijsbeer	48
4	Huninck: een migrant in Amsterdam.....	51
4.1	Van de Jordaan naar het Centrum	53
4.2	Onduidelijkheid eind 18 ^e eeuw	57
5	Huninck: hofhorige in de Heerlijkheid Lichtenvoorde.....	61
5.1	Genealogie familie Huninck ‘in den Bosch’	64
5.2	Leengoed hof Huninck.....	68
5.3	Ouderdom boerderij.....	76
5.4	Verwantschap met andere boerderijen.....	83
5.5	Feodale systeem: leenheren en horigen in het Graafschap	86
5.6	Het boerenbestaan	90
5.6.1	Het leven en werken met de jaargetijden.....	90
5.6.2	Feesten, tradities en geloof	94
5.6.3	De omgeving van de boerderij.....	96
5.7	Kenmerken hallenhuishoerderij.....	99

6	‘Hunink’, verwijzing naar naam, vorm, stam of functie?	105
6.1	Inleiding	107
6.2	Spelling.....	109
6.3	Verklaringen volgens woordenboeken en naaminstituten ..	110
6.4	Nadere beschouwingen.....	114
6.4.1	Hunink: verwijzing naar moeras?	115
6.4.2	Hunink: een oude naam	116
6.4.3	Hunink: afstammeling van reuzen?	119
6.4.4	Hunink: afstammeling van een Frank, Saks of Hún?...	122
6.4.5	Hunink: verwant aan een hoofdman?	128
6.4.6	Aanwijzingen in DNA?	132
6.5	Synthese.....	136
	Bronnen	141
	Bijlage 1 – Stamboom (patrilineaire stamreeks) familie Hunink.....	149
	Bijlage 2 – Genealogie eigenaren Boerderij Huinink	249
	Bijlage 3 – Overzicht Nederlandse en Duitse boerenplaatsnamen Huninck en afgeleiden.....	251

*Protulit hunc, prisca quæ Nobilitate refulsit,
ex magni HUNONIS nomine nata domus.*

‘Des groten Huno’s huis, uit zijnen stam geboren,
bracht dezen voort, die straalt door ouden adeldom.’

Geschreven door een vriend over Dr. Johannes Epinus Huninga,
professor aan de Universiteit van Groningen en later raadsheer
en burgemeester van de stad en curator van de Academie in
1620. De tekst is gebaseerd op zijn achternaam: Huninga, dat
taalkundig dezelfde basis en afkomst heeft als Hunink.

1 Inleiding

Dit boek bevat mijn aantekeningen over de samenstelling van de stamboom van mijn familie, de familie van Wilhelmus Arnoldus Hunink (1889-1962) uit Deventer. Ook heb ik geprobeerd uit te zoeken waar de familie Hunink en de naam Hunink oorspronkelijk vandaan komen.

Ik heb geprobeerd om een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de familie, waarbij ik steeds per periode of vestigingsplaats de personen heb beschreven, de plaats waar zij woonden en de context in de tijd. Verder heb ik geprobeerd zo zuiver en onbevooroordeeld mogelijk de informatie te verzamelen, steeds zoekend naar bevestiging van mijn conclusies in zoveel mogelijk oorspronkelijke bronnen. Ik heb daarbij dankbaar gebruik gemaakt van zowel wetenschappelijke publicaties als periodieken en artikelen van Nederlandse en Duitse oudheidkundige verenigingen. Er is een hoop informatie te vinden over de naam Hunink en alle verschillende schrijfwijzen, waardoor je makkelijk de weg kwijt kan raken als je dieper en dieper de geschiedenis in duikt. Vanwege hun hulp ben ik veel dank verschuldigd aan de volgende personen en instanties: Henk Hanselman van de Vereniging voor Oudheidkunde Lichtenvoorde, Bennie te Vaarwerk van de Stichting Stad en Heerlijkheid Borculo, Theo Huijnk van de Historische Vereniging Borculo, de Oudheidkundige Vereniging Zuwent, het Gelders archief, Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers (ECAL), het Historisch Centrum Overijssel, het Stadsarchief Deventer, het Stadsarchief Amsterdam, de Studiekring Eerste Millennium (SEM), de familie Morssinkhof in Lieveelde en natuurlijk mijn familie. Ik hoop een goede en correcte weergave van de stamboom en herkomst van mijn familie te hebben geschetst.

Om de informatie van mijn directe familie privé te houden, heb ik ervoor gekozen alleen de stamboom en geschiedenis in beeld te brengen vanaf mijn overgrootvader Wilhelmus Arnoldus Hunink (1889-1962). Het doel van mijn aantekeningen in dit boek is om kennis zoveel mogelijk te delen binnen en buiten de familie. Het boek dient als leeswerk, naslagwerk,

Inleiding

maar misschien ook als verzameling van bronnen voor verdere zoekacties.

Veel leesplezier!

Sander Hunink

Achterkleinzoon van Wilhelmus Arnoldus Hunink

2 Het begin

De zoektocht naar de geschiedenis van mijn familie is natuurlijk ergens begonnen. Ik heb altijd interesse gehad in geschiedenis en de vraag waar ik vandaan kom. Ik wist dat de familie Hunink al generaties in Deventer voorkomt; voor mij was de familie echt 'Deventers'. Eerdere zoektochten naar de naam op internet liepen echter al snel vast door een woud aan namen. Ook heb ik gekeken op topografische en historische kaarten naar de boerderijnaam Hunink of varianten van de naam, aangezien volgens het Meertensinstituut achternamen met het achtervoegsel *-ink* plaatsaanduidingen of erfnamen zijn. Deze zoektochten leverden niets op. Lang heeft mijn zoektocht gesluimerd in mijn achterhoofd, totdat in de familie een stamboom uit een trouwboek boven water kwam. Hiermee werd de sluimering een wakkerend vuurtje, dat al snel werd gevoed door informatie toen ik de stamboom na ging pluizen. En er is een hoop informatie.

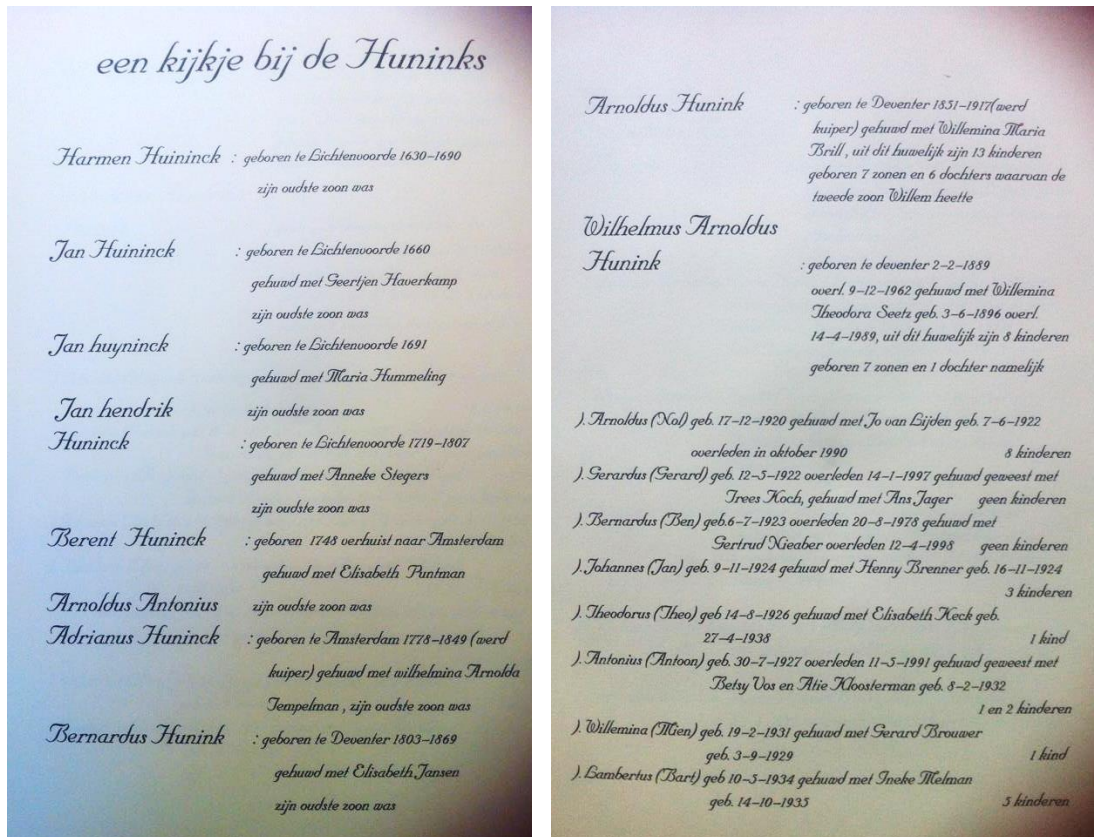
De stamboom die in de familie bekend was van Wilhelmus Arnoldus Hunink uit Deventer, staat op de volgende bladzijde in figuur 1. De oudste vermelding van de naam in de stamboom is Harmen Huinink, geboren in Lichtenvoorde rond 1630. De herkomst uit Lichtenvoorde, die ik in eerste instantie niet had gedacht, maakte mij nieuwsgierig en gaf aanleiding om de stamboom verder na te gaan. Ook was ik nieuwsgierig of ik deze kon aanvullen. Zoals elke zoektocht begint het met de eerste stap.

Maar hoe begin je met een genealogisch onderzoek? Op internet zijn er vele genealogische websites die bij elkaar een schat aan informatie opleveren. Toch bleken diverse sites elkaar te citeren, zonder vermelding, link of kopie van de originele bronnen. Bepaalde verwantschappen bleken bij nader inzien verkeerd geïnterpreteerd of helemaal niet duidelijk. De vele verschillende schrijfwijzen van de achternaam Hunink of Huinink, soms zelfs in één zin verwijzend naar dezelfde persoon, maakte het leggen van relaties bepaald niet eenvoudig. Ik heb dan ook mijn onderzoek gedaan aan de hand van de '7 pijlers van de genealogie', zoals aangegeven door

Het begin

het Centraal Bureau voor de Genealogie (CBG)¹: een goede voorbereiding, een altijd kritische houding, een gedegen bronverantwoording, een goede bewijsvoering voor conclusies, respect voor privacy, aandacht voor auteursrecht en het delen van je onderzoeksresultaten.

De start van mijn onderzoek was de vraag of ik alleen de mannelijke lijn zou volgen (achternaam Hunink), of ook de vrouwelijke lijn erbij zou betrekken. Door de enorme hoeveelheid aan informatie, zoals al snel zou blijken, heb ik gekozen om in eerste instantie de mannelijke lijn te volgen, vanaf Willem Hunink, mijn overgrootvader, tot mijn verre voorvaders uit Lichtenvoorde. Hiermee heeft de zoektocht en daarmee ook het op

Figuur 1. Oorspronkelijke stamboom van Wilhelmus Arnoldus Hunink uit Deventer, uit een trouwboek van een familielid.

¹ Bron: <http://cbg.nl/kennis/themas/de-zeven-pijlers-van-de-genealogie/>

Het begin

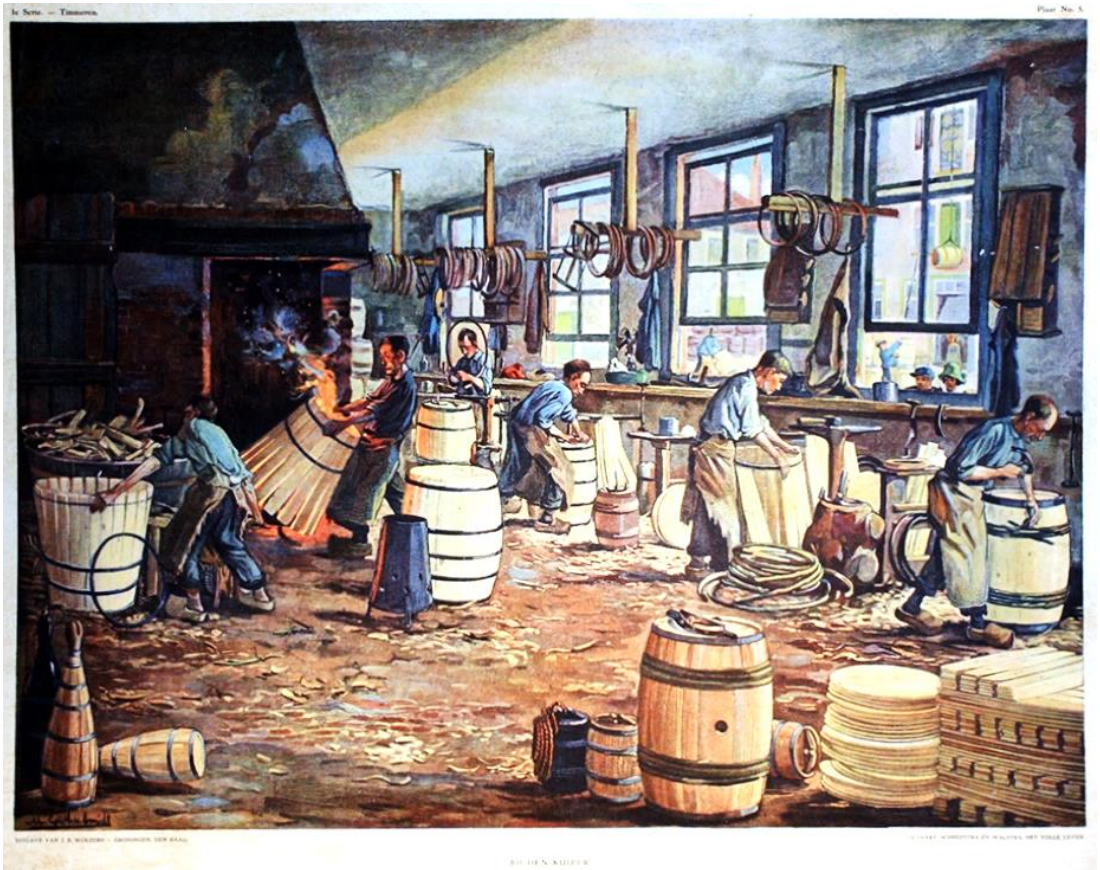
stellen van dit document het karakter van een stamreeks: alle voorouders in mannelijke lijn (patrilineair), van heden naar het verleden. Hierbij heb ik voor dit boek de regel gehanteerd om alleen de gegevens te publiceren van personen die minimaal 100 jaar geleden geboren zijn (onder meer aan de hand van de Wet bescherming persoonsgegevens). Naast het achterhalen van namen, heb ik ook geprobeerd een beeld te schetsen van de tijd waarin zij leefden, hun beroep, woonomgeving, bijzondere gebeurtenissen of bijzondere verwantschappen. Per vestigingsplaats heb ik een chronologische volgorde aangehouden, vanuit het verleden gekeken naar het heden. Dit lijkt misschien tegenstrijdig met de hiervoor beschreven volgorde van de stamreeks, maar daardoor kon ik de situatie van mijn voorouders beschrijven en hun keuzes en gebeurtenissen die hebben geleid tot hun levensloop tot waar we nu staan. In bijlage 1 van dit boek is de patrilineaire stamreeks volledig uitgeschreven, vanaf mijn stamvader in Lichtenvoorde tot en met de familie Hunink in Deventer. Ik heb voor mijn zoektocht geprobeerd zoveel mogelijk originele bronnen te bekijken in archieven, of directe transscripties hiervan als de originele bronnen niet goed leesbaar waren door een hoog gehalte aan voor mij onleesbare ‘decoratieve’ handschriften van voor de 18^e eeuw. Uiteraard heb ik bij iedere gebruikte bron een bronvermelding aangegeven en achterin het boek een lijst met gebruikte bronnen opgenomen. Door de stamreeks op te nemen in de bijlage en in het boek zelf het verhaal van hun leven te beschrijven per vestigingsplaats, hoop ik een leesbaar en volgbaar overzicht te kunnen geven van het verhaal van mijn familie.

Naast het beschrijven van de stamreeks van de familie Hunink, heb ik ook geprobeerd uit te zoeken wat de naam Hunink kan betekenen. Daarvoor heb ik verschillende officiële bronnen gebruikt (waaronder het CBG en het Meertens Instituut), maar ook verklaringen aan de hand van archeologische bronnen, filologie (historische taalkunde), etymologie (herkomst van hedendaagse woorden) en zelfs sagen en mythen. De verklaring van de naam Hunink vergde een heel andere aanpak en ander onderzoek, wat heeft geleid tot een apart hoofdstuk met een meer wetenschappelijk karakter.

Het begin

De bovenstaande aanpak heeft onder meer geleid tot een verdieping in uiteraard de geschiedenis en genealogie, maar ook de archeologie, filologie, etymologie, ecologie, filosofie en sagen en mythen. En het is hierbij niet alleen tot Nederland gebleven; de herkomst van de familie en vooral de familienaam heeft een regionaal karakter, waardoor ik ook moest graven in de naburige grensstreken in Duitsland. Ik ben dan ook heel wat wijzer geworden gedurende de totstandkoming van dit werk. De zoektocht, de valkuilen, ontdekkingen en vragen of mysteries rond de herkomst van mijn familie heb ik in dit boek beschreven.

3 Hunink: kuipersgeslacht in Deventer

Figuur 2. Schoolplaat 'Bij den Kuiper', uit de serie 'Het volle leven' van Ligthart, Scheepstra en Walstra. Getekend door Guthschmidt, uitgegeven door Wolters Groningen Den Haag.

Van links naar rechts: het sluiten van het vat met de vijzel, het verwarmen van de duigenkrans, het rivetteren van de banden, het krozen, het opzetten en het drijven van de houten banden. Linksonder: breels (drijvers voor netten) en rechtsonder een afgewerkt vat met bodems en duigen (tekst: Waelpuut, 2004).